

كەيپىلىكىن ارىلتىۋان قانال ۋاۋىشۇننى ئايلاناسىڭ ئاشۇننى جانىسە قول چىڭكېرىك

مەملەكەت ەلەكتر تورابى شىنجياڭ ەلەكتر قۋاتى شەكتى سەرىكتەستىكى

تۇتىۋارقىلى كەدەيلەردى سۈيەمەلدەپ، كىرىستى ارتتىرۋىدى جەبەدى

كازەتمىزدىڭ جالپىلىق اقيقات قۇرالدارى ئىلىشىسى چىن چىياڭۋي 4 - ايدىڭ 12 - كۇنى شەرىدان خابارلايدى. 4 - ايدىڭ 10 - كۇنى، مەملەكەت ەلەكتر تورابى شىنجياڭ ەلەكتر قۋاتى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ شەريا ۋدانىنىڭ شەريا قالاشىعى ۋقادى قىستامىندا. عى ”ۋەسۋ، تىپەدىلىك جاماۋ، توغىسى-تىرۋ“ بويىنشا قىستاقنا تۇراتىن قىزمەت اترەتنىڭ باستىعى، ڧىرىنشى شۇجىبى حى حۇڭشىين مەن قىزمەتتەستەرى قىستاق تۇرىغىندارنا كومەكتەسىپ سۇيق قامبادامى جاپون كارتوبىن جىيە-ناستىردى. سول كۇنى ولار 600 كىلوگرام جاپون كارتوبىن مەملەكەت ەلەكتر تورابى شىنجياڭ ەلەكتر قۋاتى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ باينىغولىن موڭغول ۋتونومىيالى وبلىسى ەلەكتر-مەن قامداۋ سەرىكتەستىگىنە جونەلتە-پەكشى. بىيل مەملەكەت ەلەكتر تورا-بى شىنجياڭ ەلەكتر قۋاتى شەكتى سەرىكتەستكى تۇتىۋارقىلى كەدەيلەردى سۈيەمەلدەۋ تەبىئىن ارتتىرىپ، وسى سە-رىكتەستىڭ قىزمەت اترەتىن جىبەرگەن شەريا ۋدانىسنىڭ 12 قىستامىنان 20 مېلليون يۇاندىق ۋىل شارۋاشلىق قوسىم-شا ونىمەردەن ساتىپ ۋدى جوسپارلاۋدا. ڧماتتۇردى ابلەز ۋقادى قىستامىند-داماعى ارچىۋ تۇرىمىزلىپ، كاتچىكالاندىد-رىلغان كەدەي وتپاسى، وتباسىندا 25 مۇ جەرى بار، 2012 - جىلدىن باستاپ جىل ساينى 2 - 3 مۇ جەرگە جاپون كارتوبىن ەكپ، ڧونم العاننان كەيىن ڧوزى بازارغا اپارىپ ساتۇغا سۈيەينە-تىن. 2018 - جىلى ڧماتتۇردى 5 مۇ

جەرگە جاپون كارتوبىن ەكپ، سول جىلى شامامەن 50 مىڭ يۇان مولشەردى-دە ساتادى. 2019 - جىلى ول 13 مۇ جەرگە تۇگەلدەي جاپون كارتوبىن ەكەدى. ڧىراق، ويلاماعان جەردەن سول جىلى ماڭايدامى ۋىل - قىستاقنار جاپون كارتوبىن ەڭۋ جەر كۈلەمىن ارتتىرعاندىقتان، جاپون كارتوبىنىڭ با-عاسى ڧتۇسىپ، ساتۋ قىينىغا سوعادى. ڧماتتۇردى ساتۋ جولىن تابا الماي باسى قاتقاندا، حى حۇڭشىين ونى نزدەي بارىپ، رىقتىلىقپەن كومەكتە-سىپ دانەكەر بولدى. ڧماتتۇردى وتبا-سىنىڭ سول جىلى العان جاپون كارتو-بى تولق ساتىلىپ، 60 مىڭ يۇاننان استام كىرىسى كىرگىزەدى. ”وسى ەكى كۇن جاپون كارتو-بىن ەگەتىن مەزگىل، بىيىل 10 مۇ جەرگە جاپون كارتوبىن ەكتىم، قىزمەت اترەتىنىڭ كومەگىندە جاپون كارتوبىن ساتۋدا الاڭدامايتىندىد-عىمىزغا كامىل سەنەمەن“، - دەدى ڧماتتۇردى.

ۋقادى قىستامىنىڭ 20 جىلغا تايانۋ جاپون كارتوبىن ەڭۋ تارىخى بار. ەڭۋ جەر كۈلەمى دە باستاپىندامى 20 نەشە مۇدان قازىرگى 300 مۇغا تاياپ، كوپ-تەگەن كەدەي وتباسىلارى وسىنىڭ ار-قاسىندا كىرىستى ارتتىرۋدى جۇزەگە اسرعان.

”2017 - جىلى ڧبىز قىستاقنامى 60 نەشە كەدەي وتباسىن ۋىمىداستىرىپ سەلبەستىك كووپەراتىۋىن قۇرىپ، قىستاق نۇرىغىندارىنىڭ بارازدا قارىسى نىناتىن جاپون كارتوبى ساتىدا-

مى“ دەدى.

ساۋداكەرلەردىڭ ۋىچاتىندامى ەستەلىكتىر ڧال ۇلتىنار نىتىمامىنىڭ اڭ-گىمەلەرى، شياۋتيان - ى ەلەكتر جابد-دىقتارى دۇكەنىندە، دۇكەن قوجايىنى ماھەتجان قاسىم تىلىشىگە ڧوزى مەن تۇسى ياك چىڭخۇانىڭ ۋىچاتنامى اڭ-گىمەلەرىن ماقتانا كورىستەتتى. ”اعام مەن باسقان پالاۋدى ۇناتىپ جەيدى، نىدەتتىن ساقناۋ - تىزگىندەۋ كەزىندە پالاۋ جەي الماي تاغاتسىزدانغان ول مەنەن پالاۋ باسۇدى ۇيرەندى“. ما-ھەتجان جانىنان پالاۋدىڭ سۇرەتىن لىپ شىعپ كورىستى، بۇل ياك چىڭخۇانىڭ ونىڭ ۇيرەتۇنىدە قولما كەلتىرگەن ەڭجەگى، ەكەۋنىنىڭ سەلبەستىگىنىڭ ناتىجەسى ەكەن.

ياك چىڭخۇا دىبىس جابدەدى ساۋداسىن سىتەيدى، جۇمىس قالىپنا كەلگەنەنن بەرى ۇنەمى ڧىسساپارغا

(باسى 1 - بەتتە)

قۇرىلىس جۇرگىزۇ شارت - جامداي جاپا-لى بولغانىمەن، كوپشىلك ئۇرلى قىنىش-لىقتاردى جەڭپ، جولى جوق جامدايدا تاۋدان 50 كىلومەترلك ۋاقىتشا جولى جاساپ، شاعىل، سەھەنت، بولات ماتەريال-مارى، ماشىنا سىياقتى قۇرىلىس جۇرگىزۇ ماتەريالدارىن قۇرىلىس ورنىنا جەتكىزىپ، بوران توشۇ داۋاللىن سالىپ شىقتى“. ڧىلىشنىڭ ۋەسىۋىنشا، پويەز

(باسى 1 - بەتتە)

تانىستىرۇغا قاراعاندا، ڧولپ تاراتۇ ۋىڭكتىنىڭ ۇيلەرى ڧارقايسى اۋياتسىيا سەرىكتەستىكتەرى مەن زات ۇيلەرى ڧۇشىن خالقارالىق اۋياتىيالىق زات تاسىمالى بويىنشا جەر بەتىندە قىزمەت وتەيىتىن بەيتاراپ قوعامدىق تاسىمال قىزمەت وتەۋ تۇرىندەگى زات تاسىمالى جۇيەسى يىنجەنەرياسى، ڧۇرىمچى اۋەجايى اۋياتىيالىق زات تاسى-مالى باقشاسىنىڭ ماڭزىدى قۇرامداس بو-

ۇنا كومەكتەستىك، سەلبەستىك كووپە-راتىۋىن جاپون كارتوبىن ەڭۋگە، ساتۇغا ۋىمىداستىرىپ، ڧىرشامما جاقسى ونىمىدىلىككە قول جەتكىز-دىك. بىلىتىر جاپون كارتوبىنان مول ڧونم الىندى، سەلبەستىك كووپەرات-يۇى سانلىمىنان الاڭداماندا، ڭبىز سە-رىكتەستىككە بۇل جامعايدى مالە-دەگەننەن كەيىن، سەرىكتەستىك شىنجياڭدامى بارلىق قاراستى سەرىك-تەستىكتەردىڭ ساتىپ الۋ ارىنلارىن اشىپ، ڧاربىر سەرىكتەستىكتىڭ قىستاقنان توتە ساتىپ الۋىن جۇزەگە اسىردى“، - دەدى حى حۇڭشىين. بىلىتىر وسى قىستاق ەككەن جاپون كارتوبىنىڭ ۇشتەن ڧىرىن مەملەكەت ەلەكتر تورابى شىنجياڭ ەلەكتر قۋاتى شەكتى سەرىكتەستىگىنە قاراستى سە-رىكتەستىكتىر ساتىپ العان.

ۋقادى قىستامىنىڭ جاپون كارتو-بى — مەملەكەت ەلەكتر تورابى شىنجياڭ ەلەكتر قۋاتى شەكتى سەرىك-تەستىگىنىڭ تۇتىۋارقىلى كەدەيلەردى سۈيەمەلدەۋ تىزىمدىگىندەگى تاراۋلار-دىڭ ڧىر ڧتۇرى عانا. بىلىتىر وسى سە-رىكتەستىك وزىنە قاراستى ورىنداردىڭ اسحانالارى مەن قالىڭ جۇمىشىى - قىزمەتشىلەرىن شەريا ۋدانىسنىڭ شىلان، جاڭغاق، انار، جاپون كارتو-بى، قارا تاۋىق سىياقتى ۋىل شارۋاش-لىق قوسىمشا ونىمەردىن ساتىپ الۇعا جۇمىلدىرىپ، سول جىلى سالتىپ الۋ سوماسى 5 مېلليون 710 مىڭ يۇانعا جەتتى.

بىيل مەملەكەت ەلەكتر تورابى

□ شىنجىۋا اڭتەكىنىڭ تىلىشلەرى چىن شياۋخۇ،

جاڭ جۇڭكاي، گۇ يۇي

4 - ايدامى نلە وزەنى اڭغارىنان تىرش-لىك لەبى ەسىپ تۇر، نلە قازاق اۋتونومىيالى وبلىسى قۇلجا قالاسى جاسىل جەلەك جامىد-عان. كونه قالا رايونىندا قىزىل كەرىشتەن قالانغان قوس قاباتتى قۇرىلىستىڭ اۋلاسىندا، بىرنەشە جىگت اعاشلىقپەن جىگى - جاپار اينا-لىسىپ ڧۇر. بۇل ارا ”كەستەشى بويىچەتكەن“ جەڭسىگۇل نۇرداناقىنىڭ شەيەرحانىسى. مەمە-لەكەت دارەجەلى بەيزاتتىق مادەنىيەت مۇراسى-نىڭ ۋاكىلدىك نىسانى قازاق ۇلتىتىق كىم - كەشەگىنىڭ مۇراگەرى بولغان جەڭسىگۇلدىڭ كىم - كەشەك، ەرەكشە كىىز ڧۇي سىياقتىلار ۋاكىل بولغان قازاق ۇلتىنىڭ ۇلتىتىق سالت - سانا مادەنىيەتىن زەرتتەۋگە، جاماۋغا جانە جالپىلاستىرۇعا كۇش سالىپ، كەستەشلىكپەن اينالىسقانىنا تابانى كۆرەكتەي 22 جىل بولغان.

”شاڭىراق“: كىىز ۇيدىڭ توبە تەرە-

زەسى ماڭگى جارقىراپ تۇرادى

جەڭسىگۇلگە كەىزەسكەنىمىزدە، ول جۇمىس تۇرالى كەلگەن تەلەفوندى قابىلداۋمەن قارىلاسا بولىپ جاتتى. ەلۇدى ەڭسىسەرە دە تاپالداۋ، قىرقىم شاشى جەڭسىگۇل رۇختى، نىسپار كورىنەدى. 2012 - جىلى كىم - كەشەك زاۋودى سەرىكتەستىك بولىپ دامىعاننان بەرى، جەڭسىگۇل جۇمىستا بارغان ساينىن قارىيالاتتىققا تۇسىكەن. ول ڧوزىنىڭ ”ساۋدا سىتەۋدەن“ كورى ”مادەنىيەتكە مۇرا-گەرلىك ەتۇگە“ اناعۇرلىم ڧمان بەرەتىندىگىن ايىتتى.

قازاق ۇلتىنىڭ كەستەسى ۇلتىتىق كىم - كەشەك، كىىز ڧۇي سىياقتىلاردىڭ اشەكەيلەرى مەن تۇرمىستىق بۇيىمداردا مولىنان كەزدەسە-تىن، ۇزاق ۋاقىت بارىستا ساحارادامى كوشىدە-دى تۇرمىسقا ۇيلەسكەن مادەنىيەت تۇنىدىسى. نلە وزەنى اڭعارى ەلمىزدەگى قازاق ۇلتى شوعىرلى قونىستانغان نەگىزگى ۇڭىرلەردىڭ ڧىرى. جامىنان وسىندا وسكەن جەڭسىگۇل انا - بابايلارنىڭ كەستەشلىك ڧماتتۇرىن شە-شەسىنن ازداپ ۇيرەنەدى. داشۇدە وقىپ جۇرگەن كەزىندە، ول قازاق ۇلتى كىم - كە-شەكتەرىنىڭ ڧتۇرلى ويۇ - ورنەكتەرى سىياقتى مادەنىيەت بەلگىلەرىن جىناۋعا قىزىعادى، ۇزاق ۋاقىت جىنقاتقان بۇل ماتەريالدار ونىڭ كە-دى. 1998 - جىلى جەڭسىگۇل ۇلتىتىق كىم - كەشەك تىڭزۇ زاۋودىن اشادى، ونىمەدرى ويۇ - ورنەكتەرىنىڭ ۇان تۇرىلىگىنەن ەل ڭشى - سىرتىنا كۇسەت ساتىلادى.

”كىىز ڧۇي قازاق مالشىلارنىڭ ’جىلجە-مالى ڧۇيى‘، ڧداۋىردىڭ وزگەرۇشە نلەسە، كوپتەگەن مالشىلار كوشپەندىلىكتەن وتىراق-تانلۇعا ۇتىپ، كىىز ۇيدىڭ باسپانالىق يۇقا-تىنىدا دا سايكەستى وزگەرىس تۇىلدى“، - دەدى جەڭسىگۇل، - كىىز ۇيدىڭ توبە تەرە-زەسى قازاق تىلىندە ”شاڭىراق“ دەپ اتالا-دى، ول اۋلەت مۇراگەرلىگىنىڭ گۇلدەنۇي مەن قۇلدىراۋىنىڭ ماڭىزدى بەلگىسى. ”ۇلكەندەر ’شاڭىراقتى‘ ڧۇيدىڭ كەنجەسىنە قالىدردادى، بۇل اۋلەتتىڭ مەرهەپىن، مال -

مۇلكىن، مادەنىيەتىن وعان اماناتتاۋدى بىلدىد-رەتىن ماپەكتى سالت، مەنىڭ وسىندامى مادە-يەتتى قورعامم جانە جالعاستىرىم كەلدى“.

”ناسىۋلاق“: ۇلتىتىق كەستە ونەرلىنىڭ

سارقىلىماس ڧمولدىر بۇلامى

جەڭسىگۇلدىڭ سەرىكتەستىگىنىڭ اتى ”ناسىۋلاق“، ونىڭ مامىناسى ناستى جارىپ قايناپ شىققان باستاۋ دەگەندى بىلدىردەدى. ”ۇلتىتىق كەستەشلىك مادەنىيەتىن جالعاستىرۇ-دىڭ بۇلاق سىياقتى تىنباي اعۋىن تىلەيمىن“، - دەدى ول.

اعا بۇنىدار مۇراگەرلىكتىڭ باستاۋى. زاۋود قۇرغان العاشقى كەىزدە، ول نلەنىڭ جەر - جەرىندەگى ساقا كەستەشلىەرگە اماندا-سىپ بارىپ، ولاردان تاجىرىيە قابىلدايدى، كوپتەگەن قارايالار قازىر دە مۇندايدى ۇيرەد-گىسى كەلەتىن جايى بارلىغىنا قايران قالسا-دى. جەڭسىگۇل بايى دەدى: ”نەكەس ۇدا-نىندامى ڧىر اجەي ڧوزى بىىلەتىن بارلىق كەستەشلىك ونەرىن مامان ۇيرەتتى. كوپتە-گەن قارايالار وزدەرى ساقانغان كەستەلەرىن مامان تاپسىرىپ بەردى، كەيىرەۋلەرى كوز جۇمارىندا مامان جاقسى قورعاۋدى ڧازى جال-

”كىىز ۇيدى سويلەتەمىن“

— شىنجياڭدامى قازاق ”كەستەشى بويىچەتكەنىنىڭ“ پوەتىكالى مۇراگەرلىك جولى

ماستىرۇدى ارنايى وسپەت ەتتى“.

سەرىكتەستىكتىڭ ڧىرىنشى قاباتنامى كورمە زالىنا نلىنگەن سىرماقتى جەڭسىگۇل شەت - شالعاي وڭىردەگى مالشى وتباسىنىڭ تونارىنىڭ ۇستىنەن ”ڧۇتقارىپ“ العان. ”ڧۇي ايەلى ونى توناردى شاڭ - توزاڭنان قورعاۋ ڧۇشىن جابۇ رەتىندە پايدالانادى ەكەن، مەنى ونىڭ ۇستىندەگى وشكىن تارتقان ورنەك قىد-زىقتىردى، ساتىپ اكەلىپ، سۇعا 10 كۇن شىلاپ قويغاندا ۇستىندەگى ادەمى كەستەلەرى مەن مۇندالادى“. ول بۇل سىرماقتىڭ قالايدا 100 جىلدىن استام تارىخقا يە ەكەننىن مول-شەرلەپ، ونى ”مۇلك باسى“ رەتىندە قاس-تەرلەيدى.

جەرىگىلكىتى ۇكىمەت جەڭسىگۇلدىڭ ۇلتىتىق سالت - سانا مادەنىيەتىن قورعاۋى مەن جالعاستىرۇنىبا بەلسەندىلىكپەن قولداۋ كورسە-تىپ كەلدى. 2011 - جىلدىن باستاپ، ونىڭ سەرىكتەستىگى بۇكىل مەملەكەتتىك از ۇلتىنار-دىڭ ەرەكشە سۇرانىستامى تاۋارلارىن ڧتۇيىندى وندىرەتىن كاسىپورىن بولىپ باعالاندى ڧازى سايكەستى ساپاساتتىق جانە قارجىلىق قولداۋدان يىگىلىكتەندى، ونىڭ جۇمىسى دا جەرگىلكى ورنىندامى 1000نان استام ەگىشى - مالشى شارۋانىڭ كىرىسىن ارتتىرۇشنا جەبەۋشى بولدى.

”سىرماق“: ۇلتىتىق سالت - سانا

مادەنىيەتىن مىڭ بويماۋمەن قۇلىپىرتتى

”سىرماق“ قازاق تىلىندە كىىز ۇيگە تو-سەلەتىن ويۇلى كىىزدى بىلدىردەدى، ونىڭ ۇلكەن - كىشىلىگى، ويۇ - ورنەگى تۇرىلىشە بولادى، قازاق ۇلتىنىڭ كەستەشلىگىندەگى جاماسىپزدىققا يە بولىگى. مۇراگەرلىك ەتۇ با-رىسىنىدا جەڭسىگۇل دامتۇرگە قۇرىمەت ەتۇمەن بىرگە، وزگەرىسكە دە بەلسەندىلىك-پەن ئالىيندى.

كىىز ۇيدىڭ تۇعاللىق ماتەريالى رەتىند-دە، ڧداستۇرلى كىىزدىڭ بابى كۇشتى كەلە-دى: نلعالدانۇدان قورقادى، قۇرت وڭاي تۇ-سەدى، وڭاي يىستەنەدى. جەڭسىگۇل نىشى كموڭۇلدامى ڧىر كاسىپورىنپەن سەلبەستىك جاساپ جاڭاشا كىىزدى زەرتتەپ جاساپ، بۇل ماسەلەلەردى شەشتى دە، ول جاساعان كىىز ۇيلەر قىزۇ قارىسى الۇعا بولەندى.

ونىمەد جاڭالىق اشۇدى جەبەۋ ۇشىن، جەڭسىگۇل باسقا كوركەمونەر فاككتورلارىمەن توسىستىرۇعا باسا ڧمان بەردى. جۇردامى جىلداردان بەرى، ول اسەمونەر جانە جوبالاۋ ماماندىنن وقىعان ”90 - جىلداردىڭ تۇلەكتە-رىنەن“ تورتەۋىن جۇمىسقا قابىلداپ، ۇيرەتۇ، كومەكتەشۇ، جەتەكتەشۇ بارىسىندا ڧونىمنىڭ جوبالاۋ اسەرى مەن كوركەمدىك سىپاتىن ارت-تىرا ڧتۇستى.

تىلىشلىك بارىسىندا، ڧىلىشى جەڭسىگۇل دىڭ جانىندا تامى ڧىر المىدى كومەكشىسى ونىڭ ۇلى مارعۇلان جارقىن بار ەكەندىگىن بايقادى. بەيىچىگدە داشۇدەن وقۇ بىتىرگەن-نەن كەيىن، مارعۇلان نلەگە قايتىپ كەلىپ، شەشەسىنىڭ ونىمەدرىن جالپىلاستىرۇشنا كو-مەكتەسكەن.

”مۇراگەر انانىڭ مۇراگەرى بولماسا ڧجون ەمەس“. مارعۇلان سىقىرلىق ۇلكىلەۋ ارقىلى شەشەسىنىڭ كىىز ڧۇي سىياقتى ۇلكىلە-رىن جەلىگە شىعارىپ كورىستتى. بىلىتىر شەشە-سى ەكەۋى بىرگە جوبالاغان بىيىكتىكى 10.2 مەتىر، دىيامەتىرى 20 مەتىر، قۇرىلىس ۋدانى 350 شارشى مەتىرلىك ۇلكەن كىىز ڧۇي جەر-

گىلكىتى ورنىندامى يىنتەرەنەتتە قىزۇ قارىسى الۇعا بولەنگەن، ڧسوزسىز، بازاراتىن جەرگە

اينالدى.

جانە رەالدىق تەخنىكادان پايدالانىپ ڧونىم شە-ھارۇمەن بىرگە، توڭازىنقىش جاپسىرمامى، اشە-كەي بۇيىم قورابى سىياقتى لىپ جۇرۇگە ڧىپتى دە قولايلى ۇلتىتىق سالت - سانا مادەنىيەت ونىمەد-رىن جاسايمىز...“، ڧوز سىستەرىن تىلگە العاندا، مارعۇلان سويلەگەن ساينىن جەلىپىندى.

جەڭسىگۇل دە باپاندىلىققا يە ۇلتىتىق سالت - سانا مادەنىيەتىن قورعاۋ جانە جالعاستىرۇ ڧاسىلى جامعىندا ويلاۋدا. ”بۇرىنقى نارسەلەرگە تىڭنان جان سالىپ، كىىز ۇيدى سويلەتە ڧىلۇنىمىز كەرەك“، - دەدى جەڭسىگۇل.

(شىنجىۋا اڭتەنىتىگىنىڭ 4 - ايدىڭ 12 -

كۇنى ۇرىمجىدەن بەرگەن خابارى)